

२५०० मेगावॉट क्षमतेपर्यंत अल्ट्रामेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क उभारण्यासाठी महानिर्मिती कंपनीस एनटीपीसी लि.सोबत संयुक्त उद्यम कंपनी स्थापन करण्यासाठी राज्य शासनाची मान्यता मिळणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:-सौरप्र-२०१९/प्र.क्र.२५४/ऊर्जा-७

१९ वा मजला, नवीन प्रशासकीय भवन, मंत्रालय,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक:- ०१ जुन, २०२२.

वाचा :-

- १) केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाचे कार्यालयीन आदेश क्र.F.No.३२०/७/२०१९-NSM, दि.१५ जून, २०२०
- २) महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी, मुंबई यांचा प्रस्ताव क्र. DO/सौर प्रकल्प, दिनांक ०४.११.२०२०
- ३) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०२०/प्र.क्र.१३७/ऊर्जा-७, दि.३१.१२.२०२०
- ४) महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी, मुंबई यांचे पत्र क्र. म.रा.वि.नि.कं.म./संचालक(प्रकल्प) /८५६७, दिनांक २७.०८.२०२१
- ५) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक क्र.मुसका-२०१५/ई-१५७११०/का-१, दि.२५ ऑगस्ट, २०१५.

प्रस्तावना:-

नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीजनिर्मितीचे अनन्यसाधारण महत्त्व लक्षात घेऊन केंद्र शासनाने अशा ऊर्जास्रोतांद्वारे देशात सन २०२२ पर्यंत १७५ गिगावॉट एवढी वीज निर्मितीचा विस्तार करण्याचे उद्दिष्ट असलेले धोरण जाहीर केले आहे. यामध्ये १०० गिगावॉट सौरऊर्जा निर्मितीचा समावेश आहे. त्यादृष्टीने देशभरात व राज्यामध्ये नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीज निर्मितीचे कार्यक्रम हाती घ्यावयाचे आहेत.

पर्यायी ऊर्जा स्रोतांपासून निर्माण होणाऱ्या वीजेचे प्रमाण पारंपारिक वीज निर्मितीच्या तुलनेत वाढविण्याकरीता राज्य शासनाद्वारे अपारंपारिक ऊर्जा निर्मितीबाबत सन १९९५ पासून धोरण निश्चित करण्यात येत आहे. या धोरणांतर्गत दि.३१ मार्च, २०२० अखेर ९३०५ मेगावॉट क्षमतेचे अपारंपारिक ऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित करण्यात आले असून एकूण २१२३ मेगावॉट क्षमतेचे अपारंपारिक ऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित होण्याकरीता प्रगती पथावर आहेत.

राज्य शासनाद्वारे दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२० च्या शासन निर्णयान्वये अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती धोरण-२०२० जाहीर केले आहे. या धोरणांतर्गत १७,३६० मेगावॉट क्षमतेचे अपारंपारिक ऊर्जा वीजनिर्मिती प्रकल्प दि.३१ मार्च, २०२५ पर्यंत राज्यात विकसित करण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले आहे. यामध्ये १२,९३० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्पांचे उद्दिष्ट अंतर्भूत आहे.

केंद्र शासनाने राष्ट्रीय सोलर मिशन अंतर्गत दि.१२ डिसेंबर, २०१४ अन्वये देशात एकूण २०००० मेगावॉट क्षमतेचे सोलर पार्क उभारण्याचे उद्दिष्ट ठेवले होते. तदनंतर केंद्र शासनाने दि.२१ मार्च, २०१७

च्या आदेशान्वये देशातील सोलर पार्क योजनेतर्गत निर्माण करण्यात येणाऱ्या वीजेची क्षमता २०००० मेगावॉट पासून ४०००० मेगावॉट पर्यंत वाढविली. तदनंतर केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाने दि.१५ जुलै, २०१९ रोजी त्यांच्याकडे झालेल्या बैठकीत सौर पार्क योजनेची क्षमता ४० गिगावॉट वरून ५० गिगावॉट करण्यात आली. यापैकी २५ गिगावॉट क्षमता सध्या अस्तित्वात असणाऱ्या योजनांमधून आणि अतिरिक्त २५ गिगावॉट अल्ट्रा मेगा ऊर्जा पार्कच्या माध्यमातून विकसित करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

केंद्र शासनाच्या दि.२१ मार्च, २०१७ रोजीच्या आदेशान्वये सौर ऊर्जा पार्क विकसित करण्यासाठी जी योजना जाहीर करण्यात आली, त्यात दि.१५ जून, २०२० च्या कार्यालयीन आदेशान्वये नवीन पर्याय (Modes) अंतर्भूत करण्यात आले असून यानुसार देशात अल्ट्रा मेगा रिन्युएबल एनर्जी पॉवर पार्क (Ultra Mega Renewable Energy Power Park) केंद्रीय सार्वजनिक उपक्रम / राज्य सार्वजनिक उपक्रम इ. स्वतंत्ररित्या अथवा संयुक्त उद्यम कंपनी ह्या विकासक म्हणून काम करू शकतील. या अनुषंगाने नॅशनल थर्मल पॉवर कॉर्पोरेशन (एनटीपीसी) ही केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्रातील कंपनी (किंवा त्यांचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी लि. (महानिर्मिती) ही राज्य शासनाची वीज निर्मिती कंपनी एकत्र येऊन एक संयुक्त उद्यम कंपनीच्या माध्यमातून राज्यात कंपनी कायद्याच्या तरतुदीनुसार कंपनी रजिस्टारकडे प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनी स्थापन करून २५०० मेगावॉट क्षमतेचे अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क विकसित करण्याचे विचाराधीन आहे. त्याबाबत एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांच्यात दि.२० फेब्रुवारी, २०२० रोजी सामंजस्य करार करण्यात आला आहे.

अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क संदर्भात मा.राज्यमंत्री (स्वतंत्र कार्यभार) ऊर्जा आणि नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, केंद्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.१५ सप्टेंबर, २०२० रोजी झालेल्या बैठकीत एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांच्यात ५०:५० भागीदारीत २५०० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्याचे एनटीपीसीने प्रस्तावित केले आहे. त्यानुसार २५०० मेगावॉट क्षमतेपर्यंत अल्ट्रामेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क उभारण्यासाठी महानिर्मितीस एनटीपीसी लि.सोबत संयुक्त उद्यम कंपनी स्थापन करण्यासाठी मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

(१) अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क योजना-

केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाच्या दि.२१.०३.२०१७ च्या आदेशाद्वारे अल्ट्रामेगा सौर ऊर्जा पार्क (युएमपीपी) विकसित करण्यासाठी योजना प्रकाशित करण्यात आली. त्यात दि.१५ जून, २०२० च्या आदेशान्वये देशात अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय ऊर्जा पार्क उभारण्याचा पर्याय क्र. ८ उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. त्याच्या तरतुदीनुसार अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय ऊर्जा पार्क विकसित करता येतील. या पर्यायाची वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत :-

अ) सौर ऊर्जा पार्क विकासक (Solar Power Park Developer)

केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्र उपक्रम / राज्य सार्वजनिक क्षेत्र उपक्रम/ राज्य सरकारी संघटना किंवा त्यांच्या सहाय्यक/दुय्यम कंपनी, सौर ऊर्जा पार्क विकासक म्हणून प्रकल्प उभारू शकतात. तसेच दोन किंवा अधिक संस्था मिळून त्यांनी स्थापन केलेली कंपनी (संयुक्त उद्यम कंपनी) देखील सौर ऊर्जा पार्क विकासक म्हणून काम करू शकतील.

ब) राज्य शासनाची भूमिका

- राज्य शासन सौर ऊर्जा पार्क विकासकांना अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय ऊर्जा पार्क स्थापित करण्याकरीता जमीन शोधणे आणि संपादन करण्याकरीता मदत तसेच आवश्यक वैधानिक मंजुर्या सुलभरित्या मिळण्याकरीता सहाय्य करेल. याकरीता राज्य शासन कोणत्याही राज्य शासकीय संस्थेस नामनिर्देशित करू शकेल. (स्टेट नोडल एजन्सी).
- ऊर्जा पार्क करीता देण्यात आलेल्या जमिनीचा विकास दोन वर्षांत पूर्ण करणे (अपवादात्मक परिस्थितीत एक वर्षाच्या मुदतवाढीच्या तरतुदीसह) आवश्यक राहिल अथवा केंद्रीय मंत्रालयाशी सल्लामसलत करून देण्यात आलेली जमीन परत घेऊ शकेल.
- संबंधित राज्य शासनाद्वारे प्रधान सचिव / सचिव (ऊर्जा/ नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा) यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठीत करण्यात येईल. सदर समितीत सौर ऊर्जा पार्क विकासकाचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य सुकाणु अभिकरणाचे अध्यक्ष आणि ऊर्जा क्षेत्रातील तीन नामवंत तज्ज्ञ समितीचे सदस्य राहतील. ही समिती सदर सौर पार्क उभारणीस सहाय्य, प्रगतीचे संनियंत्रण आणि सौर ऊर्जा विकासकांना आकारण्यात येणारे प्राथमिक (one time upfront) शुल्क आणि वार्षिक संचलन व देखभाल शुल्क इ. निश्चित करेल. सौर ऊर्जा पार्क विकासकास यूएमआरईपीपीना नफा न मिळवता गुंतवलेल्या भागभांडवलावर जास्तीत जास्त १६% परताव्यास परवानगी राहिल.
- उक्त कामांबद्दल राज्य शासनास किंवा राज्य शासनाने नियुक्त केलेल्या संस्थेस जमीन संपादन व इतर आवश्यक मंजूरी उपलब्ध करून देण्याकरीता सहाय्य करण्यासाठी संपूर्ण विक्री करार कालावधीकरीता UMREPP मध्ये होणाऱ्या वीजनिर्मितीपैकी जी वीज राज्याबाहेर निर्यात होईल व राज्य शासनाच्या धोरणानुसार असा आकार लावण्यात येत नसल्यास रु. ०.०५ प्रति युनिट इतके सुविधा शुल्क अनुज्ञेय असेल.

क) सौर ऊर्जा पार्क विकासक (SPPD)-

सौर ऊर्जा पार्क विकासकास प्रकल्पाचा विकास व संचलनाकरीता प्रकल्पाच्या अंतर्गत पायाभूत सुविधा, सीटीयू/एसटीयू केंद्रापर्यंत निष्कासनापोटी, प्रति मेगावॅट रु.२० लक्ष अथवा प्रकल्पाच्या विकासाच्या ३० %, यापैकी कमी असेल इतके केंद्रीय अर्थसहाय्य मिळेल. जर अशा विकासकाकडे वीज व्यापाराची अनुज्ञप्ती असल्यास त्यास वीज विक्रीमध्ये रु.०.०७ प्रति युनिट इतके मार्जिन घेऊ शकेल. तसेच अशा प्रकारच्या निविदा मागविताना केंद्र शासनाची मार्गदर्शक तत्वे पाळण्यात यावीत.

ड) सौर ऊर्जा पार्क अंतर्गत ऊर्जा प्रकल्प-

- सौर ऊर्जा पार्क (UMREPP) अंतर्गत ऊर्जा प्रकल्प एकतर टॅरिफ आधारीत स्पर्धात्मक निविदा (टीबीसीबी) अथवा विकासक नेमून अथवा ईपीसी पद्धतीने अथवा दोन्ही पद्धतीने उभारू शकतात.
- केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्र उपक्रम हे केंद्र शासनाच्या केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्र उपक्रम योजनेअंतर्गत ईपीसी पद्धतीने अपारंपारिक ऊर्जा प्रकल्प उभारू शकतात.

(२) संयुक्त उद्यम कंपनी व सामंजस्य करारनाम्याची व प्रस्तावित संयुक्त उद्यम कंपनी कराराची वैशिष्ट्ये-

केंद्र शासनाच्या दि.२१ मार्च, २०१७ रोजीच्या आदेशान्वये सौर ऊर्जा पार्क विकसित करण्यासाठी जी योजना जाहीर करण्यात आली त्यातील तरतुदी व तदनंतरच्या सुधारणांच्या अधिन दि १५/०६/२०२० च्या कार्यालयीन आदेशातील तरतुदीनुसार एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांच्या संयुक्त विद्यमाने २५०० मेगावॉट क्षमतेचे अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क विकसित करण्यासाठी कंपनी कायद्याच्या तरतुदीनुसार कंपनी रजिस्टारकडे संयुक्त उद्यम प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनी स्थापन करण्यासाठी एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांच्यात दि.२० फेब्रुवारी, २०२० रोजी सामंजस्य करार करण्यात आला आहे.

एनटीपीसी ही देशातील ऊर्जा क्षेत्रातील अग्रगण्य महारत्न कंपनी असून त्यास ऊर्जा क्षेत्रातील प्रकल्प आस्थापित करण्याचा अनुभव आहे. त्याच प्रमाणे महानिर्मिती ही देखील राज्याची कंपनी वीज निर्मिती क्षेत्रात अग्रगण्य असून त्यांच्या संयुक्त उद्यम कंपनीचा राज्यास फायदाच होणार आहे.

सदर सामंजस्य करारानुसार एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांचे भाग भांडवल ५१:४९ या प्रमाणात आहे. सदर संयुक्त उद्यम कंपनी सौर/तरंगते सौर ऊर्जा/पवन/पवन-सौर (संकरित) प्रकल्प उभारण्याची व्यवहार्यता तपासून प्रकल्प उभारतील.

अशा प्रकल्पांसाठी शासकीय/खाजगी जमीन/जलपृष्ठ यांची निवड, भाडेपट्टा, खरेदी, इ. व प्रकल्पासाठी आवश्यक परवानगी घेण्याची जबाबदारी महानिर्मिती कंपनीची असणार आहे. सामंजस्य करारानुसार महानिर्मितीने निश्चित केलेल्या जागा ह्या संयुक्त उद्यम कंपनीकडे हस्तांतरीत होतील व अशा जागेवर संयुक्तपणे, महानिर्मितीद्वारे स्वतंत्रपणे, एनटीपीसीद्वारे स्वतंत्रपणे त्यांनी एकमेकांशी मान्य असणाऱ्या बाबीनुसार त्यांच्या भागभांडवलाच्या सहभागानुसार निश्चित करण्यात येतील. महानिर्मिती कंपनीच्या संचालक मंडळाने व तदनंतर एमएसईबी सुत्रधारी कंपनीच्या संचालक मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार एनटीपीसी कंपनी व महानिर्मिती कंपनीचे भागभांडवल अनुक्रमे ५०:५० या प्रमाणात राहणार आहे.

(३) संयुक्त उद्यम कंपनीच्या (JVC) प्रस्तावित करारनाम्यातील ठळक वैशिष्ट्ये-

- अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क (यूएमआरईपीपी) अंतर्गत संयुक्त उद्यम कंपनीद्वारे राज्यात सौर ऊर्जा पार्क विकसित करणे, संचालन आणि देखभाल करणे तसेच एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे

सहाय्यक/सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांना ऊर्जा प्रकल्पाच्या विकासासाठी पार्कचे वाटप करण्यात येईल.

- कंपनी कायद्याच्या तरतुदीनुसार कंपनीच्या रजिस्ट्रारकडे प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनी म्हणून नोंदणी करण्यात येईल.
- संयुक्त उद्यम कंपनीचा प्रारंभ करण्यासाठी अधिकृत भाग भांडवल रु. १० लाख (केवळ दहा लाख रुपये) म्हणून निश्चित केले आहे. हे पेड अप शेअर्स भांडवल १,००,००० (एक लाख) इक्विटी शेअर्स मध्ये प्रत्येकी रु. १०/- (दहा रुपये) मध्ये विभागलेले असतील.
- संयुक्त उद्यम कंपनीमध्ये एनटीपीसी लि.(किंवा त्याचे सहाय्यक/सहयोगी कंपनी) आणि महानिर्मिती कंपनी यांच्यात अनुक्रमे ५०:५० च्या गुणोत्तर प्रमाणात आरंभिक पेड-अप भांडवलाचा समावेश असेल.
- अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क प्रकल्पासाठी कर्ज व भाग भांडवल प्रमाण ७०:३० किंवा ८०:२० या प्रमाणात प्रकल्पाच्या व्यावसायिक व्यवहार्यतेवर अवलंबून असेल. तसेच सौर उर्जा पार्कसाठी लागणारे भांडवल कर्ज स्वरूपात आंतरराष्ट्रीय किंवा राष्ट्रीय घरगुती बँक, आणि / किंवा वित्तीय संस्था इत्यादींद्वारे उभारले जाईल.
- संयुक्त उद्यम कंपनीच्या संचालक मंडळामध्ये ६ संचालक असतील. यामध्ये एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/सहयोगी कंपनी) चे ३ संचालक आणि महानिर्मिती कंपनीचे ३ संचालक असतील.
- एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/सहयोगी कंपनी) आणि महानिर्मिती कंपनी या दोघांनाही ३ वर्षांच्या वैकल्पिक कालावधीसाठी मंडळाचे अध्यक्ष म्हणून, नेमलेल्या कोणत्याही संचालकास उमेदवारी देण्याचा हक्क असेल.
- संयुक्त उद्यम कंपनी स्थापनेच्या तारखेपासून एनटीपीसीला पहिल्या ३ वर्षांसाठी मंडळाचा पहिला अध्यक्ष नियुक्त करण्याचा अधिकार असेल.
- संयुक्त उद्यम कंपनीच्या दैनंदिन कामकाजासाठी, एक मुख्य कार्यकारी अधिकारी (CEO) आणि एक मुख्य वित्तीय अधिकारी (CFO) असेल, जे एनटीपीसीद्वारे नामांकित करण्यात येतील.
- मुख्य कार्यकारी अधिकारी (CEO) आणि मुख्य वित्तीय अधिकारी (CFO) यांची नियुक्ती संयुक्त उद्यम कंपनीच्या संचालक मंडळाने निश्चित केलेल्या तरतुदींच्या अधीन असेल.
- मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि मुख्य वित्तीय अधिकारी यांचा कार्यकाळ नियुक्तीच्या तारखेपासून कमीतकमी दोन वर्षे असेल.
- नामनिर्देशित करण्याच्या अधिकारामध्ये एनटीपीसीद्वारे संचालक मंडळाच्या मान्यतेने मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि मुख्य वित्तीय अधिकारी नवीन उमेदवाराची नेमणूक वैध कारणासह कोणत्याही वेळी बदली करण्याचा अधिकार समाविष्ट असेल.

(४) जमिनीची उपलब्धता-

सौर ऊर्जा प्रकल्प राबविताना जमिनीची उपलब्धता हा प्रमुख घटक आहे. एनटीपीसी लि. (किंवा त्याचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) व महानिर्मिती कंपनी यांच्यात दि.२० फेब्रुवारी, २०२० रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार प्रकल्पांसाठी शासकीय/खाजगी जमीन/जलपृष्ठ यांची निवड, भाडेपट्टा, खरेदी,

इ. व प्रकल्पासाठी आवश्यक परवानगी घेण्याची जबाबदारी महानिर्मिती कंपनीची आहे. हे पाहता सदर प्रकल्पांकरीता लागणारी जमीन शोधणे व त्यांच्या वैधानिक परवानग्या/मान्यता घेण्याची जबाबदारी सामंजस्य करारानुसार महानिर्मिती कंपनीवर टाकण्यात आली असून असे करतांना राज्य शासनाच्या धोरणानुसार करण्याबाबत नमूद आहे. राज्य शासनाच्या अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती धोरण-२०२० बाबतच्या दि.३१.१२.२०२० च्या शासन निर्णयामध्ये जमीन उपलब्धतेबाबत तरतुद करण्यात आली आहे.

वित्त विभागाच्या दि.०८ जानेवारी, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य सार्वजनिक उपक्रमांनी संयुक्त भागीदारी क्षेत्रातील प्रकल्प अथवा दुय्यम कंपनी/प्रकल्प स्थापन करण्याबाबत मार्गदर्शक तत्वे विहित केलेली आहेत.

(५) करारनाम्यानुसार एनटीपीसीची भूमिका व जबाबदारी-

- यूएमआरईपीपीच्या सुविधांची अंमलबजावणी करण्यासाठी गुणवत्ता योजनांसह निविदा, कार्य आदेश प्रदान करणे आणि अभियांत्रिकीमध्ये संयुक्त उद्यम कंपनीला सहाय्य करणे.
- यूएमआरईपीपीसाठी, नवीन व नवीकरणीय उर्जा मंत्रालयाकडून केंद्रीय आर्थिक सहाय्य मिळविण्यासाठी संयुक्त उद्यम कंपनीस सहाय्य करणे.
- एनटीपीसी लि.(किंवा, त्याचे सहाय्यक / सहयोगी) मार्फत स्वतः ईपीसी किंवा विकासकाद्वारे सौर ऊर्जा प्रकल्पाची अंमलबजावणी करणे.
- यूएमआरईपीपीमध्ये सौर ऊर्जा प्रकल्पांच्या उभारण्यासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व परवानग्या मिळवणे.
- संयुक्त उद्यम कंपनीने निश्चित केल्यानुसार, एनटीपीसी लि.(किंवा, त्याचे सहाय्यक / सहयोगी) द्वारे ईपीसी तत्वावर उभारण्यात येणाऱ्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांसाठी संयुक्त उद्यम कंपनीला देय असलेले पार्क शुल्क प्रदान करणे.
- एनटीपीसी लि.(किंवा, त्याचे सहाय्यक / सहयोगी) द्वारे स्थापन केल्या गेलेल्या यूएमआरईपीपीमधील सौर ऊर्जा / नवीकरणीय प्रकल्पांमधून निर्माण झालेली वीज, परस्पर / स्वीकार्य अटींवर प्रतिस्पर्धी दरात स्टेट युटीलीटी/महावितरण कंपनीला देण्यात येईल. स्टेट युटीलीटी/महावितरण कंपनीला संपूर्ण/काही भाग प्रमाणात/शून्य वीज स्वीकारण्याचा अधिकार असेल.
- एनटीपीसी लि.(किंवा, त्याचे सहाय्यक / सहयोगी) कोणतेही वितरण परवानाधारक किंवा अधिकृत प्रतिनिधी किंवा मध्यस्थ वीज खरेदीदाराच्या स्पर्धात्मक निविदा प्रक्रियेत भाग घेवून वीज विक्री करार (PPA) करू शकेल.
- एनटीपीसी लि.(किंवा, त्याचे सहाय्यक / सहयोगी) द्वारे उभारण्यात येणा-या सौर ऊर्जा प्रकल्पांसाठी नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाच्या यूएमआरईपीपी मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्य सरकार किंवा महानिर्मिती यांना जमीन उपलब्ध करून दिल्याबद्दल प्रति युनिट शुल्क प्रदान करणे.

(६) महानिर्मिती कंपनीची भूमिका व जबाबदारी-

- यूएमआरईपीपीच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार सौर उर्जा पार्कसाठी जमीन शोधणे.

- अशा जमिनीसंदर्भात सर्व उपलब्ध माहिती मिळवणे.
- राज्यातील अपारंपारिक ऊर्जा प्रकल्प धोरणानुसार व जमीन भाडे अधिनियमानुसार ३० वर्षासाठी मोफत/भाडे तत्वावर अतिक्रमणमुक्त खाजगी किंवा सरकारी जमीन अधिग्रहित करण्यास किंवा भाडेपट्टीने खाजगी जमीन अधिग्रहीत/विकत घेण्यास मदत करणे. यात शासनाने जमिनीच्या उपलब्धतेबाबत घेतलेल्या भूमिका अवलंबण्यात यावी.
- प्रकल्पासाठी निश्चित केलेल्या जमिनीवर सौर ऊर्जा पार्क स्थापनेसाठी आवश्यक परवानग्या मिळविण्यासाठी संयुक्त उद्यम कंपनीला मदत करणे.
- ईपीसी किंवा विकासक तत्वावर सौर ऊर्जा प्रकल्पाची अंमलबजावणी करणे.
- यूएमआरईपीपीमध्ये महानिर्मिती कंपनीमार्फत उभारण्यात येणाऱ्या सौर ऊर्जा प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असलेल्या सर्व परवानग्या मिळवणे.
- संयुक्त उद्यम कंपनीने निश्चित केल्यानुसार महानिर्मिती कंपनीद्वारे ईपीसी तत्वावर उभारण्यात येणाऱ्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांसाठी संयुक्त उद्यम कंपनीमार्फत आकारण्यात येणारे पार्क शुल्क प्रदान करणे.
- महानिर्मिती कंपनीद्वारे स्थापन केल्या गेलेल्या यूएमआरईपीपीमधील सौर ऊर्जा प्रकल्पांमधून निर्माण झालेली वीज परस्पर / स्वीकार्य अटींवर प्रतिस्पर्धी दरात स्टेट युटीलीटी/महावितरण कंपनीला देण्यात येईल. स्टेट युटीलीटी/महावितरण कंपनीला संपूर्ण/काही प्रमाणात/शून्य वीज स्वीकारण्याचा अधिकार असेल.

महानिर्मिती कंपनी कोणतेही वितरण परवानाधारक किंवा अधिकृत प्रतिनिधी किंवा मध्यस्थ वीज खरेदीदाराच्या स्पर्धात्मक निविदा प्रक्रियेत भाग घेवून वीज विक्री करार करू शकेल.

(७) संयुक्त उद्यम कंपनीची भूमिका व जबाबदारी -

- एनटीपीसी लि. (किंवा त्यांचे सहाय्यक /सहयोगी कंपनी) आणि महानिर्मिती कंपनीच्या तज्ञांच्या मदतीने महानिर्मिती कंपनीद्वारे शोधण्यात आलेल्या सर्व जमिनीवरील सौर ऊर्जा पार्क विकसित करण्यासाठी तांत्रिक /व्यावसायिक व्यवहार्यता (टेक्नो कर्मर्शियल फिजिबिलिटी) पडताळून पाहणे.
- यूएमआरईपीपीचा तपशीलवार प्रकल्प अहवाल (डीपीआर) तयार करणे, तो एमएनआरईकडून मंजूर करून घेणे. प्रकल्प अहवालासाठी केंद्रीय वित्तीय सहाय्य (सीएफए) मिळवणे.
- प्रकल्प सुरू करण्यासाठी शासन किंवा इतर वैधानिक अधिका-यांकडून मिळालेली सर्व पत्र/ संमती अथवा/मंजूरी, संयुक्त उद्यम कंपनीकडे सुपूर्द करण्यात येतील आणि भविष्यातील यूएमआरईपीपीच्या विकासासाठीचे सर्व कामकाज संयुक्त उद्यम कंपनीद्वारे केले जातील व फक्त संयुक्त उद्यम कंपनीच्या नावे मंजूर केले जातील.
- योजना राबविणे, वित्त व्यवस्था, प्रकल्प उभारणी, प्रकल्पाचे संचलन करून प्रकल्प चालविणे, देखभाल करणे, बांधकाम, ऊर्जा निष्कासन सुविधा, रस्ते उभारणी, पुराचे पाणी निचरण व्यवस्था, पाणीपुरवठा व पाणी साठवण व्यवस्था, इत्यादींच्या संदर्भात मार्गदर्शन करणे.

- पार्कमधून निर्माण होणा-या सौर ऊर्जा निष्कासनासाठी ट्रान्समिशन व व्हीलिंग शुल्क ठरविण्यासाठी मा.केंद्रीय विद्युत नियामक आयोग अथवा / मा.महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांच्याकडे लागू असलेल्या कायद्यांनुसार आवश्यक याचिका दाखल करणे.
- एनटीपीसी लि. (किंवा, त्याचे सहाय्यक / सहयोगी) आणि महानिर्मिती कंपनी पार्कच्या जमीनीवर सौर ऊर्जा प्रकल्प ईपीसी पध्दतीने किंवा विकासक तत्वावर स्वतंत्रपणे ५०:५० या प्रमाणात किंवा परस्परांनी मान्य केल्याप्रमाणे प्रकल्प उभारतील.

जर संयुक्त उद्यम कंपनीचा एखादा पक्ष सौर ऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित करण्यास असमर्थ असेल किंवा सौर ऊर्जा प्रकल्प स्थापित करण्यासाठी तृतीय पक्षाला देऊ इच्छित असेल तर “नकाराचा पहिला हक्क” संयुक्त उद्यम कंपनीच्या इतर पक्षाकडे असेल.

(८) निधीची उभारणी व राज्यावर पडणारा आर्थिक भार-

अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क उभारण्यासाठी अशा स्थापित होणा-या संयुक्त उद्यम कंपनीकडून ७०:३० अथवा ८०:२० या प्रमाणात कर्ज व भाग भांडवल राहणार असून सौर ऊर्जा पार्कसाठी लागणारे भांडवल कर्ज स्वरूपात आंतरराष्ट्रीय किंवा राष्ट्रीय बँक/ वित्तीय संस्था यांच्याद्वारे उभारण्यात येणार आहे. त्यामुळे राज्य शासनावर आर्थिक भार नाही.

(९) प्रकल्पाची नोंदणी महाऊर्जाकडे करणे व नोंदणी शुल्क-

राज्याच्या अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती धोरण -२०२० मधील तरतुदीनुसार अशा संयुक्त उद्यम कंपनीद्वारे राज्यात उभारण्यात येणा-या/ आस्थापित करण्यात येणा-या सौर/ तरंगते सौर/पवन/पवन-सौर (संकरित) ऊर्जा प्रकल्पांची नोंदणी महाऊर्जाकडे करणे बंधनकारक राहिल व सदर धोरणांतर्गत निश्चित करण्यात येणा-या कार्यपध्दतीनुसार नोंदणी शुल्क भरणे बंधनकारक राहिल.

वरील पार्श्वभूमीवर खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे:-

- १) केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाच्या मान्यतेनुसार दि.१५ जून, २०२० रोजीच्या कार्यालयीन आदेशातील तरतुदीनुसार सौर ऊर्जा पार्क योजनेतील अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय सौर ऊर्जा पार्क या घटकांतर्गत राज्यात अल्ट्रा मेगा नवीकरणीय ऊर्जा पार्क उभारण्यात मंजूरी देण्यात येत आहे.
- २) यानुसार राज्यात २५०० मेगावॉट क्षमतेपर्यंतचे अपारंपारिक ऊर्जा प्रकल्प विकसित करण्याकरीता नॅशनल थर्मल पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड (किंवा त्यांचे सहाय्यक/ सहयोगी कंपनी) ह्या केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांसमवेत महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनीद्वारा (महानिर्मिती) अनुक्रमे ५०:५० या प्रमाणात भांडवल गुंतवणूक करून संयुक्त उद्यम कंपनी स्थापित करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या ऊर्जा विभागास या प्रयोजनार्थ राज्य सुकाणू अभिकरण (State Nodal Agency) म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

- ३) यासंदर्भात संयुक्त उद्यम कंपनी स्थापण्यासाठी महानिर्मितीस एनटीपीसी (किंवा त्यांचे सहाय्यक/सहयोगी कंपनी) समवेत आवश्यक अनुषंगिक करार व पुढील अंमलबजावणीची कार्यवाही करण्याची अनुमती देण्यात येत आहे.
- ४) राज्य शासनाद्वारे योजनेच्या तरतुदीनुसार समिती गठीत करण्यास मान्यता देण्यात येत असून त्याद्वारे संयुक्त उद्यमाच्या अभिलेख्याची मागणी करण्याची व राज्य शासनाच्या अपारंपारिक ऊर्जा धोरणाशी सुसंगत अशा बाबींचे पालन करण्याची जबाबदारी टाकण्यात येत आहे. तसेच सौर ऊर्जा पार्कमधील प्रकल्पधारकाकडून one time upfront fee व वार्षिक संचलन व देखभाल शुल्क इ. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अनुज्ञेय राहतील.

सदर शासन निर्णय मा.मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मिळालेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२२०६०११७३४४१९९१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ना. रा. ढाणे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ४) मा. मंत्री (ऊर्जा)यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ५) मा. सर्व मंत्री / सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ६) मा. राज्यमंत्री (ऊर्जा)यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ७) विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधान भवन मुंबई,
- ८) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधान भवन, मुंबई,
- ९) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) सचिव, भारत सरकारए नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, नवी दिल्ली,
- ११) प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १३) प्रधान सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १४) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- १५) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १६) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १७) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१/२,
- १८) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर-१/२,
- १९) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,

- २०) कार्यकारी संचालक, एन टी पी सी, एन टी पी सी, भवन, स्कोप कॉम्प्लेक्स, लोधी रोड, नवी दिल्ली-११०००३
- २१) सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई (पत्राने),
- २२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, सूत्रधार कंपनी मर्या., मुंबई,
- २३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्या., मुंबई,
- २५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २६) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे,
- २७) ऊर्जा उप विभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २८) निवड नस्ती, ऊर्जा-७, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.